

İLKÖĞRETİM ALTINCI SINIF SOSYAL BİLGİLER TARİH ÜNİTELERİNİN İŞLENİŞİNDE ÖĞRETMENLERİN KULLANDIKLARI ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ

Sezai ÖZTAŞ*

Refik TURAN**

Öz

Bu araştırmanın amacı, ilköğretim altıncı sınıf sosyal bilgiler dersi tarih ünitelerinin işlenişinde öğretmenlerin kullandıkları öğretim yöntemlerini belirlemek ve yöntem çeşitliliğine gidilememeye sebeplerini tespit etmektir. Araştırma tarama modelindedir. Bu araştırma kapsamında araştırmacı tarafından geliştirilen anket uygulanmıştır. Araştırmada örnekleme random yöntemi ile Çankaya, Keçiören ve Yenimahalle ilçeleri alınmıştır. Ankete 86 öğretmen ve 290 öğrenci katılmıştır. Öğretmenlerin kimlik bilgilerinde frekans ve yüzde, öğretmen ve öğrencilerin görüşleri arasında fark olup olmadığı t-testi ile kontrol edilmiştir. Araştırmada manidarlık düzeyi .05 olarak kabul edilmiştir. Araştırma sonucunda öğretmenlerin en fazla soru-cevap yöntemini kullandıkları ve belli yöntemlerde odaklandıkları görülmüştür.

Anahtar Sözcükler: Tarih öğretimi, ilköğretim, sosyal bilgiler

Abstract

The aim of this study is to determine the methods which the teachers employ in conducting the history units of primary school sixth class social studies course and to detect the reasons of being unable to conduct varieties in methods. The study is a descriptive one. In the scope of this survey, the questionnaire developed by the researcher was conducted. Sampling was performed in Çankaya, Keçiören and Yenimahalle districts, via random sampling. 86 teachers and 290 students responded the questionnaire. In the demographical information of the students frequency and percentage were employed and t-test was implemented to see if there is a difference between the views of the teachers and the students. The .05 level was designed as the criterion for the significance. In the lighth of the result of the study, it was found out that teachers of history mostly employed answer and question method and they focused on certain instruction methods.

Keywords: Teaching history, primary school, social studies

Yazışma adresi: *Dr., Trakya Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Bölümü, sezaioztas@hotmail.com; **Prof. Dr., Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Tarih Öğretmenliği Bölümü.

Bilim ve teknoloji hızla gelişmekte ve dünyada sürekli bir değişme ve gelişme yaşanmaktadır. Bu değişim çabaları hep daha iyiye ulaşma amaçları taşımaktadır.

Sürekli bir değişim ve gelişme içinde olan, çeşitli ve karmaşık sorunlarla karşı karşıya bulunan insanların ve toplumların hayatında sosyal bilimlerin önemli bir yeri bulunmaktadır. Kişilerin ihtiyaçları ile toplumun beklentileri arasındaki dengeyi sağlamada insanlara gerekli bilgi, beceri ve tutumları kazandırma bakımından sosyal bilimler önemli sorumluluklar taşımaktadır. Çağdaş anlayışa göre sosyal bilimlerin bu sorumlulukları yerine getirmede disiplinler arası ve çok yönlü bir yaklaşım izleyerek, kişilere belli bilgi edinme yollarını ve belli beceri kazandırma ile bunu toplumlar arası bir etkileşim ortamı içinde sürdürme amaçlarına öncelik verdiği görülmektedir (Paykoç, 1991: 2). Paykoç'a göre hem bir sosyal bilim dalı hem de sosyal bilimlerin uygulama alanı olarak eğitimin gelişmesi sosyal bilimler ya da sosyal bilgiler öğretimi alanını ortaya çıkarmıştır. Gerçekte sosyal bilgiler eğitim alanının yarattığı bir kavramdır.

Bu disiplinler arası alan, sosyal bilimler alanındaki kuramsal ve bilimsel gelişmelerin eğitim süreci içinde ele alınarak bireyin toplum içinde gelişmesini ve yetiştirilmesini amaçlamaktadır. Sosyal bilgiler kavramının çeşitli ülkelerde ve ülkemizde temel eğitim düzeyinde kullanıldığını bilinmektedir.

Bursalıoğlu (1982: 55) okulun, çocukların sosyalleşmesini sağlama, onlara toplumun kültürünü aktarma, nitelikli insan gücünü yetiştirme gibi işlemleri gerçekleştirme yükümlülüğü olduğunu belirtmektedir. Gerçekten de eğitim kurumlarının en önemli fonksiyonlarından biri çocuğun toplumsallaşmasını sağlamak ve çocuğu iyi bir vatandaş olarak yetiştirmektir. İlköğretim kurumlarında bu amaca hizmet eden en önemli derslerden birinin sosyal bilgiler dersi olduğunu belirten Erden, sosyal bilgiler kavramını "ilköğretim okullarında iyi ve sorumlu vatandaş yetiştirmek amacıyla, Sosyal Bilimler disiplinlerinden seçilmiş bilgilere dayalı olarak, öğrencilere toplumsal yaşamla ilgili temel bilgi, beceri, tutum ve değerlerin kazandırıldığı bir çalışma alanı" (Erden, tarihsiz: 8) olarak tanımlamaktadır.

Tanımlardan da anlaşılacağı gibi, sosyal bilgilerin kaynağını sosyal bilimler oluşturmaktadır. Tarih, coğrafya, hukuk, sosyoloji, psikoloji, antropoloji, eğitim, ekonomi, felsefe, sosyal bilgiler içindedir. İlköğretimdeki sosyal bilgiler tüm bu derslerin kesiştiği bir alandır (Sönmez, 1997: 9).

Sosyal bilimler içerisinde tarihin önemli bir yeri vardır. Paykoç (1991: 8)'un da belirttiği gibi, gerek ülkemizde gerekse diğer ülkelerde tarih başlı başına bir alan olarak kabul edilmekte ve öğretim kurumlarında okutulmaktadır.

Collingwood (1996: 40), "Tarih ne içindir?" sorusuna,

"Benim yanıtım, tarihin insanın kendisine ilişkin bilgisi "için" olduğu. Kendini bilmesinin insan için önemli olduğu düşünülür genellikle: kendini bilme burada salt kendi kişisel özelliklerini, onu öteki insanlardan ayıran şeyleri bilme değil, insan olarak yapısını bilme demektir. Kendinizi bilmeniz, ilkin bir insan olmanın ne demek olduğunu bilmeniz, ikincileyin olduğunuz insan olmanın ne demek olduğunu bilmeniz, üçüncüleyin olduğunuz insan olmanın ve başka biri olmamanın ne demek olduğunu bilmeniz anlamına gelir. Kendinizi bilmeniz ne yapabileceğinizi bilmeniz anlamına gelir; kimse ne yapabileceğini denemeden bilmediği için de, insanın ne yapabileceği konusundaki tek ipucu ne yaptığıdır. Öyleyse, tarihin değeri bize insanın ne yaptığını, böylece insanın ne olduğunu öğretmesidir" şeklinde cevap vermektedir.

Tarih öğretimi kültürel mirasımızın önemli bir parçası olması, karşılaştırma, çözümleme, sentez ve öteleme gibi eğitimsel becerileri geliştirmesi, her öğrencinin bilmesi gereken fikir ve kavramları vermesi, geniş bir literatürü içermesi, dünya vatandaşlığı için eğitimde önemli bir unsur olması, okul hayatına katkıda bulunması, yerel konumumuzun gelişimini anlamamıza yardım etmesi, yaşama uyum sağlamada öğrencilere yardımcı olması, empatiyi beslemesi, öğrencileri iyi birer vatandaş ve milletin sadık taraftarları yapması, toplumu kaynaştırması (Nichol, 1996: 3-4) bakımından önemli ve gereklidir. Öğrencilerin ait oldukları grubun geçmişine saygı duymalarını ve ahlaki kuralların yerleşmesini (Safran, 2006: 27-34), öğrencilerin kavramları öğrenmelerini ve analiz etmelerini sağlamaktadır (Candan, 1998: 12).

Tarih öğretimi, ilköğretimden üniversiteye kadar uzanan bir süreç içinde sosyal bilimler ve sosyal bilgiler öğretiminden bağımsız olmayan bir alandır. Bu yüzden öğretimde tarih programları bu süreç içerisinde süreklilik ve bütünlük arz etmelidir.

Tarih öğretiminden, dolayısıyla sosyal bilgiler öğretiminden beklenen faydanın gerçekleşmesi iyi bir tarih öğretimi ile olur. Tarih öğretiminde öğretmen, araç-gereç, program yöntem çok önemlidir.

Öğretimin başrol oyuncusu öğretmendir. Okulda ne kadar çok araç- gereç olursa olsun, program ne kadar güzel olursa olsun, gerekli öğretimi öğrencilere öğretmen sağlayacağından öğretmenin yeterliliği önemi karşımıza çıkmaktadır.

Etkili bir sosyal bilgiler öğretiminin gerçekleşmesinde öğretim yöntemi çok önemli bir faktördür. Altıncı sınıf sosyal bilgiler tarih ünitelerinin işlenişinde en etkili tek bir öğretim yönteminin mevcut olduğunu söylemek mümkün değildir. Ayrıca tek bir öğretim yöntemini kullanmakta sağlıklı bir öğretim için sakınca doğurduğu bir gerçektir. Çünkü eğitim hedeflerinin gerçekleşmesi uygun yöntemin seçilmesiyle olmaktadır. Bu yüzden her ders için tek bir yöntem değil birden fazla yöntem kullanma zorunluluğu doğmaktadır. Bu yöntem çeşitliliği öğretimi daha etkili kılmaktadır.

Problem Cümlesi

İlköğretim okullarında görevli altıncı sınıflarda derse giren sosyal bilgiler öğretmenlerinin ve ilköğretim altıncı sınıf öğrencilerinin görüşlerine göre, altıncı sınıf sosyal bilgiler tarih ünitelerinin işlenişinde öğretmenlerin öğretim yöntemlerini kullanma düzeyleri nasıldır?

Alt Problemler

Araştırmanın problem cümlesinde genel çerçevesi çizilen problem durumunda şu sorulara cevap aranmıştır:

1. Altıncı sınıf sosyal bilgiler öğretmenleri ve öğrencilerinin görüşlerine göre, altıncı sınıf sosyal bilgiler tarih ünitelerinin işlenişinde sosyal bilgiler öğretmenlerinin anlatım yöntemini kullanma düzeylerine ilişkin görüşleri arasında fark var mıdır?

2. Altıncı sınıf sosyal bilgiler öğretmenleri ve öğrencilerinin görüşlerine göre, altıncı sınıf sosyal bilgiler tarih ünitelerinin işlenişinde sosyal bilgiler öğretmenlerinin soru-cevap yöntemini kullanma düzeylerine ilişkin görüşleri arasında fark var mıdır?

3. Altıncı sınıf sosyal bilgiler öğretmenleri ve öğrencilerinin görüşlerine göre, altıncı sınıf sosyal bilgiler tarih ünitelerinin işlenişinde sosyal bilgiler öğretmenlerinin problem çözme yöntemini kullanma düzeylerine ilişkin görüşleri arasında fark var mıdır?

4. Altıncı sınıf sosyal bilgiler öğretmenleri ve öğrencilerinin görüşlerine göre, altıncı sınıf sosyal bilgiler tarih ünitelerinin işlenişinde sosyal bilgiler öğretmenlerinin gösteri yöntemini kullanma düzeylerine ilişkin görüşleri arasında fark var mıdır?

5. Altıncı sınıf sosyal bilgiler öğretmenleri ve öğrencilerinin görüşlerine göre, altıncı sınıf sosyal bilgiler tarih ünitelerinin işlenişinde sosyal bilgiler öğretmenlerinin gezi-gözlem yöntemini kullanma düzeylerine ilişkin görüşleri arasında fark var mıdır?

6. Altıncı sınıf sosyal bilgiler öğretmenleri ve öğrencilerinin görüşlerine göre, altıncı sınıf sosyal bilgiler tarih ünitelerinin işlenişinde sosyal bilgiler öğretmenlerinin rol oynama yöntemini kullanma düzeylerine ilişkin görüşleri arasında fark var mıdır?

7. Altıncı sınıf sosyal bilgiler öğretmenleri ve öğrencilerinin görüşlerine göre, altıncı sınıf sosyal bilgiler tarih ünitelerinin işlenişinde sosyal bilgiler öğretmenlerinin örnek olay incelemesi yöntemini kullanma düzeylerine ilişkin görüşleri arasında fark var mıdır?

8. Altıncı sınıf sosyal bilgiler öğretmenleri ve öğrencilerinin görüşlerine göre, altıncı sınıf sosyal bilgiler tarih ünitelerinin işlenişinde sosyal bilgiler öğretmenlerinin grup tartışması yöntemini kullanma düzeylerine ilişkin görüşleri arasında fark var mıdır?

9. Altıncı sınıf sosyal bilgiler öğretmenleri ve öğrencilerinin, altıncı sınıf sosyal bilgiler tarih ünitelerinin işlenişinde, öğretim yöntemlerinin kullanılma düzeylerine ilişkin görüşleri arasında fark var mıdır?

10. Öğretmenlerin altıncı sınıf sosyal bilgiler tarih ünitelerinin işlenişinde yöntem çeşitliliğine gidilememeye nedenlerine ilişkin görüşleri nelerdir?

Yöntem

Araştırma Modeli

Araştırma tarama modelindedir. Tarama modelleri, geçmişte ya da hâlen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır (Karasar, 1991: 77).

Evren ve Örneklem

Araştırma evreni, 1999-2000 eğitim-öğretim yılında, Ankara ili Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde bulunan 8 merkez ilçedeki 212 ilköğretim okulu 6. sınıfına devam eden 6215 öğrenci ve 212 ilköğretim okulunda görevli 420 sosyal bilgiler öğretmenidir.

Araştırmada random yöntemi ile örnekleme Çankaya, Keçiören ve Yenimahalle ilçeleri alınmıştır. Her ilçede en az 30 öğretmenin örnekleme alınması düşünülmüş ve her üç ilçeden 30 öğretmen alınarak örneklem oluşturulmuştur. Araştırma örnekleme 86 öğretmen ve 290 öğrenciden oluşmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Bu araştırmada kullanılan veri toplama aracı, araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Araştırmacı literatürü taramış ve öğretim yöntemlerini belirlemiştir. Araştırma için, sosyal bilgiler ünite konuları işlenirken kullanılan öğretim yöntemlerine ilişkin öğretmen davranışları saptanmıştır. Literatür, görüşme ve açık uçlu soru anketi ile elde edilen verilere dayalı olarak öğretmen ve öğrencilere yönelik aynı soruları içeren veri toplama aracı geliştirilmiştir. Veri toplama aracı 70 öğretmen ve 120 öğrenciye güvenilirlik hesabı için uygulanmış ve uygulama sonucunda hesaplanan Cronbach Alpha katsayısı .79'dur. Daha sonra veri toplama aracının iç tutarlılığını hesaplamak için madde istatistikleri hesaplanmıştır. Madde istatistikleri hesaplanırken (SPSS for Windows programında bulunan Kuder-Richardson formülü) kullanılmıştır. Faktör yükü .30'dan aşağıda olan maddeler uzman görüşü alındıktan sonra veri toplama aracından çıkarılmıştır. Gerekli düzeltmeler yapıldıktan sonra veri toplama aracı öğretmen ve öğrencilere uygulanmıştır.

Verilerin Çözülmesi ve Yorumlanması

Toplanan verilerin, istatistiki çözümleri için SPSS (Statistical Packet for The Social Science) programından yararlanılmıştır. Öğretmenlerin kişisel bilgilerinin ve açık uçlu soruların değerlendirilmesinde frekans (f) ve yüzde (%) hesaplanmıştır. Öğretmen ve öğrencilerin yöntemlerin gerçekleşme sıklığına ilişkin görüşleri için, aritmetik ortalama (\bar{X}), standart sapma (Ss), görüşler arasında anlamlı farklılıklar olup olmadığını belirlemek için ise "t" testi yapılmış ve .05 manidarlık düzeyinde test edilmiştir.

Öğretim yöntemlerinin gerçekleşme derecesini belirlemek için geliştirilen ankette de 5'li likert tipi ölçekler kullanılmıştır. Ayrıca öğretmenlere açık uçlu sorular sorulmuştur. Her bir maddeye verilen cevaplar 5'li likert tipi ölçeklerde 1.00 ila 5.00 arasında değişmektedir. Ölçeklerde yer alan aralıklar eşit aralıklı olduğu ve 5 sütun 4 aralıktan meydana geldiği için bir aralığın değerini hesaplamak için (4/5) düşüncesinden hareket ederek seçenklere ait sınırlar belirlenmiştir.

Bulgular ve Yorum

Bu bölümde, araştırmada elde edilen bulgular sunulmuş, açıklanmış ve yorumlanmıştır. Araştırmada, hesaplanan t – değeri, $p \leq 0.05$ düzeyinde test edilmiştir. Hesaplanan “t” testi sonuçlarından anlamlı olanların yanına “*” işareti konulmuştur. Hesaplanan aritmetik ortalamaların aralık değerleri ise, “Hiçbir Zaman” 1.00 – 1.80, “Çok Az” 1.81 – 2.60, “Bazen” 2.61 – 3.40, “Sık Sık” 3.41 – 4.20, “Her Zaman” 4.21 – 5.00 biçimindedir.

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Öğretmen ve öğrencilerin anlatım yöntemine ilişkin görüşleri ile ilgili dağılım Tablo 1’de görülmektedir.

Tablo 1

Öğretmenlerin ve Öğrencilerin Anlatım Yöntemine İlişkin Görüşleri Dağılımı

Maddeler	Öğretmen			Öğrenci			t
	n	\bar{X}	Ss	n	\bar{X}	Ss	
Öğretmenlerin, tarih derslerinde öğrencilere hikâye anlatma durumu	86	2.67	.92	290	2.06	.99	5.85*
Öğretmenlerin, derslerde konu ile ilgili not tutturma durumu	86	3.73	.84	290	4.03	1.14	2.69*
Öğretmenlerin, konuları aktif olarak sunma durumu	86	4.44	.66	290	3.71	1.28	7.05*
Öğretmenlerin, derslerinde öğrencilerinin dinleyici durumunda olma durumu	86	2.52	1.17	290	3.37	1.22	5.75*

Öğretmenlerin, belirtilen konularda yaptıkları değerlendirmelerin hesaplanan aritmetik ortalamaları, 2.52 ila 4.44 arasında değişmektedir. Öğretmenler, anlatım yönteminin “Az” ve “Tam” derecelerinde gerçekleştiğini ileri sürmektedirler. Öğrencilerin aynı konudaki değerlendirmelerinin aritmetik ortalamaları ise, 2.06 ila 4.03 arasında değişmektedir. Öğrenciler, “Az” ve “Çok” derecelerinde gerçekleştiğini ileri sürmektedirler. Öğretmen ve öğrencilerin yaptıkları değerlendirmelerin standart sapmaları ise, sırasıyla .92, .84, .66, 1.17, .99, 1.14, 1.28 ve 1.22’dir. Öğretmenler, öğrencilere göre, daha özdeş değerlendirme yapmaktadır. Öğretmenler ile öğrencilerin Tablo 1’de yer alan konularda anlatım yöntemine

ilişkin olarak yaptıkları değerlendirmeler arasındaki farklar (.05) seviyesinde manidar bulunmuştur. Öğrenciler, öğretmenlere göre, anlatım yönteminin daha fazla gerçekleştiği görüşündedirler.

Bu duruma göre, öğretmenlerle, öğrenciler arasındaki anlatım yönteminin gerçekleşme düzeyine ilişkin olarak, bu farklılığın sebebi olarak öğretmenlerin anlatım yöntemine daha fazla yer vermedikleri hâlde değişik öğretim yöntemlerini kullanırken kısmen de olsa anlatım yöntemi ağırlıklı ders işledikleri ileri sürülebilir.

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Öğretmen ve öğrencilerin soru-cevap yöntemine ilişkin görüşleri ile ilgili dağılım Tablo 2’de görülmektedir.

Tablo 2

Öğretmenlerin ve Öğrencilerin Soru-Cevap Yöntemine İlişkin Görüşleri Dağılımı

Maddeler	Öğretmen			Öğrenci			t
	n	\bar{X}	Ss	n	\bar{X}	Ss	
Öğretmenlerin, dersin işlenişi esnasında formüle ettiği soruları öğrencilerin sözel olarak cevaplamalarını isteme durumu	86	4.13	.61	290	3.90	1.12	2.47*
Öğretmenlerin, derse girişi konuyla ilgili bir soru ile yapma durumu	86	3.83	.94	290	2.92	1.25	7.15*
Öğretmenlerin, öğrencilerin ilgisini çekmek için konuyu anlatırken sorular sorma durumu	86	4.80	.48	290	4.49	.83	4.32*
Öğretmenlerin, öğrencilerinden dersten önce bir sonraki derste işleyeceği konu ile ilgili cevaplandırılacak sorular hazırlamalarını isteme durumu	86	3.94	1.18	290	2.48	1.31	9.77*

Öğretmenlerin, belirtilen konularda yaptıkları değerlendirmelerin hesaplanan aritmetik ortalamaları, 3.82 ile 4.80 arasında değişmektedir. Öğretmenler, soru-cevap yönteminin “Çok” ve “Tam” derecelerinde gerçekleştiğini ileri sürmektedirler. Öğrencilerin aynı konudaki değerlendirmelerinin aritmetik ortalamaları ise, 2.48 ile 4.49 arasında değişmektedir. Öğrenciler, “Orta” ve “Tam” derecelerinde gerçekleştiğini ileri sürmektedirler. Öğretmen ve öğrencilerin yaptıkları değerlendirmelerin standart sapmaları ise, sırasıyla .61, .94, .48, 1.18, 1.12, 1.25, .83 ve 1.31’dir. Öğretmenler öğrencilere göre daha özdeş değerlendirme yapmaktadırlar. Öğretmenler ile öğrencilerin Tablo 2’de yer alan konularda, soru-

cevap yöntemine ilişkin olarak yaptıkları değerlendirmeler arasındaki farklar (.05) seviyesinde manidar bulunmuştur. Öğrenciler öğretmenlere göre, soru-cevap yönteminin derslerinde daha fazla kullanıldığını ileri sürmektedirler.

Bu durum, anlatım yönteminin bulgularını destekler niteliktedir. Anlatım yöntemini yoğun olarak kullanan öğretmenlerin, anlatım yönteminin tabii bir neticesi olarak öğrenme sürecini soru-cevap yöntemiyle pekiştirdikleri ifade edilebilir. Aynı zamanda soru-cevap yöntemine ilişkin değerlendirmelerde, değişik sınıflara ve şubelere dersi giren öğretmenlerin değerlendirmelerinin daha genel, öğrencilerin ise değerlendirmelerinin daha özel olmasının etkili olduğu ileri sürülebilir.

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Öğretmen ve öğrencilerin problem çözme yöntemine ilişkin görüşleri ile ilgili dağılım Tablo 3'te görülmektedir.

Tablo 3

Öğretmenlerin ve Öğrencilerin Problem Çözme Yöntemine İlişkin Görüşleri Dağılımı

Maddeler	Öğretmen			Öğrenci			t
	n	\bar{X}	Ss	N	\bar{X}	Ss	
Öğretmenlerin, “tarih konuları insanlığın geçmişte çözmüş olduğu problemlerle doludur” anlayışına katılma durumu	86	3.33	1.22	290	3.04	1.20	1.87
Öğretmenlerin, öğrencilerin gelecekte karşılaşacakları problemlerle baş edebilmeleri için tarihin yararlı olduğuna inanma durumu	86	4.47	.89	290	3.40	1.39	8.47*
Öğretmenlerin, tarih problemine ilişkin öğrencilerden hipotez kurmalarını isteme durumu	86	2.90	.82	290	2.80	1.07	.92
Öğretmenlerin, öğrencilerin tarihi bir problemin en doğru çözümüne ulaşmalarına ve genellemelere gitmelerine yardımcı olma durumu	86	4.25	.84	290	3.48	1.39	6.31*

Öğretmenlerin, belirtilen konularda yaptıkları değerlendirmelerin hesaplanan aritmetik ortalamaları, 2.90 ile 4.47 arasında değişmektedir. Öğretmenler, problem çözme yönteminin “Orta” ve “Çok” derecelerinde gerçekleştiğini ileri

sürmektedirler. Öğrencilerin aynı konudaki değerlendirmelerinin aritmetik ortalamaları ise 2.80 ila 3.48 arasında değişmektedir. Öğrenciler, “Orta” ve “Çok” derecelerinde gerçekleştiğini ileri sürmektedirler. Öğretmen ve öğrencilerin yaptıkları değerlendirmelerin standart sapmaları ise sırasıyla 1.22, .89, .82, .84, 1.30, 1.39, 1.07 ve 1.39’dur. Öğretmenler, öğrencilere göre daha özdeş değerlendirme yapmaktadırlar. Öğretmenler ile öğrencilerin Tablo 3’te yer alan konularda, “öğretmenlerin, öğrencilerin gelecekte karşılaştıkları problemlerle baş edebilmeleri için tarihin yararlı olduğuna inanma” ve “öğretmenlerin, öğrencilerin tarihi bir problemin en doğru çözümüne ulaşmalarına ve genellemelere gitmelerine yardımcı olma” durumlarına ilişkin olarak yaptıkları değerlendirmeler arasındaki farklar (.05) seviyesinde manidar bulunmuştur. Öğretmenler öğrencilere göre, bu iki durumu daha fazla gerçekleştirdiklerini ileri sürmektedirler. “Öğretmenlerin tarih dersini işlerken öğrencilere hikaye anlatma” ve “öğretmenlerin, tarih problemine ilişkin öğrencilerden hipotez kurmalarını isteme” durumlarına ilişkin olarak yaptıkları değerlendirmeler arasındaki farklar (.05) seviyesinde manidar bulunamamıştır. Öğretmen ve öğrenciler, birbirleriyle benzer şekilde düşünmektedirler.

Öğretmenlerin, “öğrencilerin gelecekte karşılaştıkları problemlerle baş edebilmeleri için tarihin yararlı olduğuna inanırım” maddesine ilişkin olarak bu hislerini, duygularını açık ve net olarak öğrencilerine iletemedikleri, öğretmenlerle öğrenciler arasında sınıf içi iletişim sorunlarının bulunduğu ileri sürülebilir. “Öğrencilerin tarihi bir problemin en doğru çözümüne ulaşmalarına ve genellemelere gitmelerine yardımcı olurum” maddesine ilişkin olarak öğretmenlerin yaptıkları yardımcı olma faaliyetlerinin, öğrencilerin hazır- bulunuşluk düzeylerinin düşüklüğü, öğretmenlerin yeterli öğrenme ortamları yaratamaması gibi nedenlerden tam anlaşılamadığı ileri sürülebilir.

Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Öğretmen ve öğrencilerin gösteri yöntemine ilişkin görüşleri ile ilgili dağılım Tablo 4’te görülmektedir.

Tablo 4

Öğretmenlerin ve Öğrencilerin Gösteri Yöntemine İlişkin Görüşleri Dağılımı

Maddeler	Öğretmen			Öğrenci			T
	N	\bar{X}	Ss	N	\bar{X}	Ss	
Öğretmenlerin, derslerinde konunun amacına uygun haritalar kullanma durumu	86	4.68	.75	290	3.67	1.32	8.98*
Öğretmenlerin, derste tarih ile ilgili resimler gösterme durumu	86	2.81	1.11	290	2.43	1.19	2.75*
Öğretmenlerin, derslerde bilgisayardan yararlanma durumu	86	1.16	.50	290	1.32	.94	2.11*
Öğretmenlerin, derslerde slayt ve tepegöz kullanma durumu	86	1.76	1.22	290	1.80	1.33	.24

Öğretmenlerin, belirtilen konularda yaptıkları değerlendirmelerin hesaplanan aritmetik ortalamaları, 1.16 ila 4.68 arasında değişmektedir. Öğretmenler, gösteri yönteminin “Hiç” ve “Tam” derecelerinde gerçekleştiğini ileri sürmektedirler. Öğrencilerin aynı konudaki değerlendirmelerinin aritmetik ortalamaları ise, 1.32 ila 3.67 arasında değişmektedir. Öğrenciler, “Hiç” ve “Çok” derecelerinde gerçekleştiğini ileri sürmektedirler. Öğretmen ve öğrencilerin yaptıkları değerlendirmelerin standart sapmaları ise, sırasıyla .75, 1.11, .50, 1.22, 1.32, 1.19, .94 ve 1.33’tür. Öğretmenler, öğrencilere göre daha özdeş değerlendirme yapmaktadır. Öğretmenler ile öğrencilerin Tablo 4’te yer alan konularda “öğretmenlerin, derslerinde konunun amacına uygun haritalar kullanma”, “öğretmenlerin, derste tarih ile ilgili resimler gösterme” ve “öğretmenlerin, derslerde bilgisayardan yararlanma” durumlarına ilişkin olarak yaptıkları değerlendirmeler arasındaki farklar (.05) seviyesinde manidar bulunmuştur. Öğretmenler öğrencilere göre, “öğretmenlerin, derslerinde konunun amacına uygun haritalar kullanma” ve “öğretmenlerin, derste tarih ile ilgili resimler gösterme” durumlarının daha fazla gerçekleştiği görüşündedirler. Öğretmenler, öğrencilere göre “öğretmenlerin derslerde bilgisayardan yararlanma” durumunun daha az gerçekleştiği görüşündedirler. Öğretmen ve öğrencilerin Tablo 4’te yer alan “öğretmenlerin derslerde slayt ve tepegöz kullanma” maddesine ilişkin olarak yaptıkları değerlendirmeler arasındaki farklar (.05) seviyesinde manidar bulunmamıştır. Öğretmen ve öğrencilerin benzer görüşleri paylaştıkları ileri sürülebilir.

“Öğretmenlerin konunun amacına uygun haritalar kullanma” durumuna ilişkin olarak, öğrencilerin kullanılan öğretim araç ve gereçlerinin amaçlara uygunluk düzeyine ilişkin bilgi düzeylerinin yeterli olmaması; “öğretmenlerin derste tarih ile ilgili resimler gösterme” durumuna ilişkin olarak, gösterilen resimlerin daha

fazla işe koşulamaması, sınırlı olması, tarihle ilgili her konunun resimle ifade edilememesi; “öğretmenlerin derslerde bilgisayardan yararlanma” durumuna ilişkin olarak, okulun bilgisayar kullanımına uygun alt yapısının olmaması gibi nedenlerden dolayı farklılığın ortaya çıktığı ileri sürülebilir.

Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Öğretmen ve öğrencilerin gezi-gözlem yöntemine ilişkin görüşleri ile ilgili dağılım Tablo 5’te görülmektedir.

Tablo 5

Öğretmenlerin ve Öğrencilerin Gezi-Gözlem Yöntemine İlişkin Görüşleri Dağılımı

Maddeler	Öğretmen			Öğrenci			T
	N	\bar{x}	Ss	n	\bar{x}	Ss	
Öğretmenlerin, öğrencileri müzeye götürme durumu	86	2.00	.75	290	1.54	.89	4.74*
Öğretmenlerin, öğrencilerin yakın çevrelerini tanımlarına imkân verme durumu	86	3.33	3.33	290	2.90	1.36	2.66*
Öğretmenlerin, öğrencileri çevrelerindeki tarihi eserleri göstermek için götürme durumu	86	1.84	.74	290	1.40	.79	4.61*
Öğretmenlerin, öğrencilerini tarihi yerleri göstermek için geziye götürme durumu	86	1.91	.77	290	1.44	.87	4.57*

Öğretmenlerin, belirtilen konularda yaptıkları değerlendirmelerin hesaplanan aritmetik ortalamaları, 1.84 ila 3.33 arasında değişmektedir. Öğretmenler, gezi-gözlem yönteminin “Az” ve “Orta” derecelerinde gerçekleştiğini ileri sürmektedirler. Öğrencilerin aynı konudaki değerlendirmelerinin aritmetik ortalamaları ise, 1.40 ila 2.90 arasında değişmektedir. Öğrenciler, “Hiç” ve “Orta” derecelerinde gerçekleştiğini ileri sürmektedirler. Öğretmen ve öğrencilerin yaptıkları değerlendirmelerin standart sapmaları ise, sırasıyla .75, 1.13, .74, .77, .89, 1.36, .79 ve .87’dir. Öğretmenler, öğrencilere göre daha özdeş değerlendirme yapmaktadırlar. Öğretmenler ile öğrencilerin Tablo 5’te yer alan konularda “öğretmenlerin öğrencileri müzeye götürme”, “öğretmenlerin öğrencilerin yakın çevrelerini tanımlarına imkân verme”, “öğretmenlerin öğrencileri çevrelerindeki tarihi eserleri göstermek için götürme” ve “öğretmenlerin tarihi yerleri göstermek

için öğrencileri geziye götürme” durumlarına ilişkin olarak yaptıkları değerlendirmeler arasındaki farklar (.05) seviyesinde manidar bulunmuştur. Öğretmenler, öğrencilere göre, gezi-gözlem yönteminin daha fazla gerçekleştiği görüşündedirler.

Bu duruma göre, öğrencilerin müzeye gitme uygulamalarındaki öğretmen ve öğrencilere yönelik algı farklılığının öğrencilerin müzeye gitme durumlarına ilişkin uygulamaları yeterli bulmaması, yakın çevreye ilişkin bilgilerde öğretmen ve öğrenci algılarının farklılığı, öğretmenlerin “nasıl olsa öğrencinin çevresi” anlayışıyla yaklaşmaları ve bununla ilgili öğretimi sınırlı tutmalarından kaynaklandığı ifade edilebilir.

Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular

Öğretmen ve öğrencilerin rol oynama yöntemine ilişkin görüşleri ile ilgili dağılım Tablo 6’da görülmektedir.

Tablo 6

Öğretmenlerin ve Öğrencilerin Rol Oynama Yöntemine İlişkin Görüşleri Dağılımı

Maddeler	Öğretmen			Öğrenci			T
	n	\bar{X}	Ss	n	\bar{X}	Ss	
Öğretmenlerin, derste bir sorun, fikir ya da olayı öğrencilere dramatize ettirme durumu	86	2.68	.91	290	2.38	1.39	2.34*
Öğretmenlerin, tarih derslerinde sözlü iletişimin yanında beden dilini de kullanma durumu	86	3.03	1.06	290	2.06	1.15	6.96*
Öğretmenlerin, öğrencilerin doğrudan yaşayarak ve duyu organlarını kullanarak öğrenmelerine olanak sağlama durumu	86	3.19	1.20	290	2.92	1.55	1.72
Öğretmenlerin, öğrencilerin rol yapma, yaratıcılık gibi yeteneklerini ortaya koymalarına olanak sağlama durumu	86	2.98	1.04	290	2.19	1.21	5.96*

Öğretmenlerin, belirtilen konularda yaptıkları değerlendirmelerin hesaplanan aritmetik ortalamaları, 2.68 ila 3.19 arasında değişmektedir. Öğretmenler, rol oynama yönteminin “Orta” derecesinde gerçekleştiğini ileri sürmektedirler. Öğrencilerin aynı konudaki değerlendirmelerinin aritmetik ortalamaları ise, 2.06 ila

2.92 arasında değişmektedir. Öğrenciler, “Az” ve “Orta” derecelerinde gerçekleştiğini ileri sürmektedirler. Öğretmen ve öğrencilerin yaptıkları değerlendirmelerin standart sapmaları ise, sırasıyla .91, 1.06, 1.20, 1.04, 1.39, 1.15, 1.55 ve 1.21’dir. Öğretmenler, öğrencilere göre, daha özdeş değerlendirme yapmaktadır. Öğretmenler ile öğrencilerin Tablo 6’da yer alan konularda “öğretmenlerin derste bir sorun, fikir ya da olayı öğrencilere dramatize ettirme”, “öğretmenlerin, tarih derslerinde sözlü iletişimin yanında beden dilini de kullanma” ve “öğretmenlerin, öğrencilerin rol yapma, yaratıcılık gibi yeteneklerini ortaya koymalarına olanak sağlama” durumlarına ilişkin olarak yaptıkları değerlendirmeler arasındaki farklar (.05) seviyesinde manidar bulunmuştur. Öğretmenler, öğrencilere göre “öğretmenlerin, derste bir sorun, fikir ya da olayı öğrencilere dramatize ettirme”, “öğretmenlerin, tarih derslerinde sözlü iletişimin yanında beden dilini de kullanma” ve “öğretmenlerin, öğrencilerin rol yapma, yaratıcılık gibi yeteneklerini ortaya koymalarına olanak sağlama” durumlarının daha fazla gerçekleştiği görüşündedirler. Öğretmen ve öğrencilerin Tablo 6’da yer alan “öğretmenlerin, öğrencilerin doğrudan yaşayarak ve duyu organlarını kullanarak öğrenmelerine olanak sağlama” durumuna ilişkin olarak yaptıkları değerlendirmeler arasındaki farklar (.05) seviyesinde manidar bulunmamıştır. Öğretmen ve öğrenciler birbirleriyle benzer şekilde düşünmektedirler.

Bu duruma göre, öğretmenlerin yapmış oldukları dramatizasyonun uygun alt yapı oluşturulamaması, öğretmenin kullandığı beden dilini öğrencilere yansıtamadığı, öğrencilere duyu organlarının yeterince kullanılmadığı ileri sürülebilir.

Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Öğretmen ve öğrencilerin örnek olay yöntemine ilişkin görüşleri ile ilgili dağılım Tablo 7’de görülmektedir.

Tablo 7

Öğretmenlerin ve Öğrencilerin Örnek Olay Yöntemine İlişkin Görüşleri Dağılımı

Maddeler	Öğretmen	Öğrenci	T
----------	----------	---------	---

	n	\bar{X}	Ss	n	\bar{X}	Ss	
Öğretmenlerin, dersin işlenişinde anılardan/ hatıralardan yararlanma durumu	86	3.11	.87	290	2.51	1.24	5.06*
Öğretmenlerin, dersin işlenişinde ulaşabildiği birinci elden kaynaklardan yararlanma durumu	86	3.15	1.31	290	3.05	1.38	.57
Öğretmenlerin, dersin işlenişinde kronolojilerden yararlanma durumu	86	3.59	.98	290	2.89	1.32	5.28*
Öğretmenlerin, dersin işlenişinde biyografilerden yararlanma durumu	86	3.12	.94	290	2.26	1.21	6.93*

Öğretmenlerin, belirtilen konularda yaptıkları değerlendirmelerin hesaplanan aritmetik ortalamaları, 3.11 ile 3.59 arasında değişmektedir. Öğretmenler, örnek olay yönteminin “Orta” ve “Çok” derecelerinde gerçekleştiğini ileri sürmektedirler. Öğrencilerin aynı konudaki değerlendirmelerinin aritmetik ortalamaları ise, 2.26 ile 3.05 arasında değişmektedir. Öğrenciler, “Az” ve “Orta” derecelerinde gerçekleştiğini ileri sürmektedirler. Öğretmen ve öğrencilerin yaptıkları değerlendirmelerin standart sapmaları ise sırasıyla .87, 1.31, .98, .94, 1.24, 1.38, 1.32 ve 1.21’dir. Öğretmenler, öğrencilere göre daha özdeş değerlendirme yapmaktadır. Öğretmenler ile öğrencilerin Tablo 7’de yer alan “öğretmenlerin, dersin işlenişinde anılardan/hatıralardan yararlanma”, “öğretmenlerin, dersin işlenişinde kronolojilerden yararlanma” ve “öğretmenlerin, dersin işlenişinde biyografilerden yararlanma” durumlarına ilişkin olarak yaptıkları değerlendirmeler arasındaki farklar (.05) seviyesinde manidar bulunmuştur. Öğretmenler, öğrencilere göre, bu üç durumun daha fazla gerçekleştiği görüşündedirler. Öğretmen ve öğrencilerin Tablo 7’de yer alan “öğretmenlerin, dersin işlenişinde ulaşabildiği birinci elden kaynaklardan yararlanma” durumuna ilişkin olarak yaptıkları değerlendirmeler arasındaki farklar (.05) seviyesinde manidar bulunamamıştır. Öğretmen ve öğrenciler, birbirleriyle aynı şekilde düşünmektedirler.

Bu duruma göre, öğretmenlerin kullanılan hatıraları yeterince işe koşamadıkları ve daha genel değerlendirme yaptıkları, bunun da öğretmenin öğretim uygulamalarını daha fazla öğretim araç ve gereçleriyle sınırlandırmasından kaynaklandığı ileri sürülebilir.

Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Öğretmen ve öğrencilerin grup tartışması yöntemine ilişkin görüşleri ile ilgili dağılım Tablo 8’de görülmektedir.

Tablo 8

Öğretmenlerin ve Öğrencilerin Grup Tartışması Yöntemine İlişkin Görüşleri Dağılımı

Maddeler	Öğretmen			Öğrenci			t
	n	\bar{X}	Ss	n	\bar{X}	Ss	
Öğretmenlerin, tarih derslerinde öğrencilere bir konu ya da sorun üzerinde birlikte konuşarak mümkün olan çözüm yollarını aramalarına fırsat verme durumu	86	4.02	.85	290	4.06	1.09	.37
Öğretmenlerin, tarih derslerinin işlenişinde öğrencilerin düşünce ve görüşlerini açıkça ortaya koyma imkânı verme durumu	86	4.53	.66	290	4.02	1.11	5.30*
Öğretmenlerin, tarih derslerinin işlenişinde öğrencilere diğer arkadaşlarının düşünce ve görüşlerini öğrenme imkânı verme durumu	86	4.32	.80	290	4.00	1.18	2.92*
Öğretmenlerin, tarih derslerinin işlenişinde münazara yaptırma durumu	86	2.73	.84	290	2.46	1.25	2.30*

Öğretmenlerin, belirtilen konularda yaptıkları değerlendirmelerin hesaplanan aritmetik ortalamaları, 2.73 ila 4.53 arasında değişmektedir. Öğretmenler, grup tartışması yönteminin “Orta” ve “Tam” derecelerinde gerçekleştiğini ileri sürmektedirler. Öğrencilerin aynı konudaki değerlendirmelerinin aritmetik ortalamaları ise, 2.46 ila 4.06 arasında değişmektedir. Öğrenciler, “Az” ve “Çok” derecelerinde gerçekleştiğini ileri sürmektedirler. Öğretmen ve öğrencilerin yaptıkları değerlendirmelerin standart sapmaları ise sırasıyla .85, .66, .80, .84, 1.09, 1.11, 1.18 ve 1.25’tir. Öğretmenler öğrencilere göre daha özdeş değerlendirme yapmaktadırlar. Öğretmenler ile öğrencilerin Tablo 8’de yer alan konularda, “öğretmenlerin tarih derslerinin işlenişinde öğrencilerin düşünce ve görüşlerini açıkça ortaya koyma imkânı verme”, “öğretmenlerin tarih derslerinin işlenişinde öğrencilere diğer arkadaşlarının düşünce ve görüşlerini öğrenme imkanı verme” ve “öğretmenlerin tarih derslerinin işlenişinde münazara yaptırma” durumlarına ilişkin olarak yaptıkları değerlendirmeler arasındaki farklar (.05) seviyesinde manidar

bulunmuştur. Öğretmenler, öğrencilere göre “öğretmenlerin, tarih derslerinin işlenişinde öğrencilerin düşünce ve görüşlerini açıkça ortaya koyma imkânı verme”, “öğretmenlerin, tarih derslerinin işlenişinde öğrencilere diğer arkadaşlarının düşünce ve görüşlerini öğrenme imkânı verme” ve “öğretmenlerin, tarih derslerinin işlenişinde münazara yaptırma” durumlarının daha fazla gerçekleştiği görüşündedirler. Öğretmenler ve öğrencilerin Tablo 8’de yer alan “öğretmenlerin, tarih dersinde öğrencilerin bir konu ya da sorun üzerinde birlikte konuşarak mümkün olan çözüm yollarını aramalarına fırsat verme” durumuna ilişkin olarak yaptıkları değerlendirmeler arasındaki farklar (.05) seviyesinde manidar bulunamamıştır. Öğretmen ve öğrenciler birbirleriyle aynı şekilde düşünmektedirler.

Bu duruma göre, “öğretmenlerin tarih derslerinin işlenişinde öğrencilerin düşünce ve görüşlerini açıkça ortaya koyma imkânı verme” durumuna ilişkin olarak öğretmenin ders ortamında yarattığı uygun öğrenme süreçlerini öğrencilere tam ve doğru olarak sezdiremedikleri, “öğretmenlerin tarih derslerinin işlenişinde öğrencilere diğer arkadaşlarının düşünce ve görüşlerini öğrenme imkânı verme” ve “öğretmenlerin tarih derslerinin işlenişinde öğrencilere münazara yaptırma” durumlarına ilişkin olarak derslerde tartışma ortamlarının sınırlı düzeyde gerçekleştirildiği ileri sürülebilir.

Dokuzuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular

Öğretmen ve öğrencilerin öğretim yöntemlerine ilişkin görüşleri ile ilgili genel dağılım Tablo 9.’da görülmektedir.

Tablo 9

Öğretmenlerin ve Öğrencilerin Öğretim Yöntemlerine İlişkin Görüşlerinin Genel Dağılımı

Yöntemler	Öğretmen			Öğrenci			T
	n	\bar{X}	Ss	n	\bar{X}	Ss	

Anlatım Yöntemi	86	3.34	.44	290	3.29	.66	.73
Soru-Cevap Yöntemi	86	4.17	.42	290	3.45	.68	11.91*
Problem Çözme Yöntemi	86	3.74	.55	290	3.18	.77	7.43*
Gösteri Yöntemi	86	2.60	.55	290	2.31	.61	4.00*
Gezi-Gözlem Yöntemi	86	2.27	.59	290	1.82	.63	5.92*
Rol Oynama Yöntemi	86	2.97	.73	290	2.39	.77	6.23*
Örnek Olay Yöntemi	86	3.24	.71	290	2.68	.74	6.19*
Grup Tartışması Yöntemi	86	3.90	.53	290	3.63	.72	3.74*

Öğretmenlerin, belirtilen konularda yaptıkları değerlendirmelerin hesaplanan aritmetik ortalamaları 2.27 ile 4.17 arasında değişmektedir. Öğretmenler, “Az” ve “Çok” derecelerinde gerçekleştiğini ileri sürmektedirler. Öğrencilerin aynı konudaki değerlendirmelerinin aritmetik ortalamaları ise 1.82 ile 3.63 arasında değişmektedir. Öğrenciler, “Az” ve “Çok” derecelerinde gerçekleştiğini ileri sürmektedirler. Öğretmen ve öğrencilerin yaptıkları değerlendirmelerin standart sapmaları ise sırasıyla .44, .42, .55, .55, .59, .73, .71, .53, .66, .68, .77, .61, .63, .77, .74 ve .72’dir. Öğretmenler, öğrencilere göre daha özdeğerlendirme yapmaktadır. Öğretmenler ile öğrencilerin Tablo 9’da yer alan konularda soru-cevap, problem çözme, gösteri, gezi-gözlem, rol oynama, örnek olay, grup tartışması yöntemlerine ilişkin olarak yaptıkları değerlendirmeler arasındaki farklar (.05) seviyesinde manidar bulunmuştur. Öğretmenler, öğrencilere göre soru-cevap yönteminin, problem çözme yönteminin, gösteri yönteminin, gezi-gözlem yönteminin, rol oynama yönteminin, örnek olay yönteminin ve grup tartışması yönteminin daha fazla gerçekleştiği görüşündedirler. Öğretmen ve öğrencilerin Tablo 9’da yer alan anlatım yöntemine ilişkin olarak yaptıkları değerlendirmeler arasındaki farklar (.05) seviyesinde manidar bulunamamıştır. Öğretmen ve öğrencilerin benzer görüşleri paylaştıkları ileri sürülebilir.

Onuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular

Derslerde öğretim yöntemlerinde çeşitliliğe gidilememesine ilişkin ilgili araç-gereç olmaması durumu ile ilgili dağılım Tablo 10’da görülmektedir.

Tablo 10

Derslerde Öğretim Yöntemlerinde Çeşitliliğe Gidilememesine İlişkin İlgili Araç-Gereç Olmaması Durumu ile İlgili Dağılım

Katılma Derecesi	f	%
Evet	24	27.9
Kısmen	41	47.7
Hayır	21	24.4
Toplam	86	100

Öğretmenlerin “ilgili araç-gereç yok” önerisine ilişkin olarak yaptıkları değerlendirmeler incelendiğinde, yaklaşık yarısı (% 47.7’si) kısmen seçeneğini işaretleyerek görüş bildirmişlerdir. Diğer yarısı ise yüzde 27.9 evet, yüzde 24.4 hayır şeklinde katıldıklarını belirtmektedirler. Bu duruma göre, ilköğretim okullarında yöntemin kullanılmasına ilişkin olarak “ilgili araç-gerecin olmaması”, yöntemin uygulanmasını kısmen derecesinde etkilediği ileri sürülebilir. Ayrıca öğretmenlerin dörtte birinin (yüzde 27.9) “ilgili araç-gereç yok” şeklinde görüş bildirmesi okullardaki araç-gereç yetersizliğini göstermektedir.

Derslerde öğretim yöntemlerinde çeşitliliğe gidilememesine ilişkin ilgili araç-gereç kullanamama durumu ile ilgili dağılım Tablo 11’de görülmektedir.

Tablo 11

Derslerde Öğretim Yöntemlerinde Çeşitliliğe Gidilememesine İlişkin İlgili Araç-Gereç Kullanamama Durumu ile İlgili Dağılım

Katılma Derecesi	F	%
Evet	6	7
Kısmen	35	40.7
Hayır	45	52.3
Toplam	86	100

Öğretmenlerin “ilgili araç-gereci kullanamıyorum” önerisine ilişkin olarak yaptıkları değerlendirmeler incelendiğinde, yaklaşık yarısı (yüzde 52.3) ilgili araç-gereci kullanabildiğini belirtirken, yüzde 40.7’si kısmen kullanabildiğini, yüzde 7’si ise kullanamadığını belirtmektedir. Tarih derslerinin verimli bir şekilde öğrenciye sunulması için çok önemli olan araç-gereçleri öğretmenlerin yarısından fazlasının kullanabildiği görülmektedir. Öğretmenler araç-gereç kullanamama yetersizliklerine ilişkin çok düşük oranda katılma göstermektedirler. İlgili araç-gereç kullananlardan yaklaşık yarısı da etkili olarak kullanamadığını belirtmektedir.

Derslerde öğretim yöntemlerinde çeşitliliğe gidilememesine ilişkin programın yoğun olması ile ilgili dağılım Tablo 12’de görülmektedir.

Tablo 12

Derslerde Öğretim Yöntemlerinde Çeşitliliğe Gidilememesine İlişkin Programın Yoğun Olması ile İlgili Dağılım

Katılma Derecesi	F	%
Evet	18	20.9
Kısmen	29	33.7
Hayır	39	45.3
Toplam	86	100

Öğretmenlerin “program yoğun” önerisine ilişkin olarak yaptıkları değerlendirmeler incelendiğinde, öğretmenlerin yüzde 45.3’ü hayır, yüzde 33.7’si kısmen, yüzde 20.9’u evet seçeneğini işaretleyerek görüş bildirmektedirler.

Derslerde öğretim yöntemlerinde çeşitliliğe gidilememesine ilişkin sınıfların kalabalık olması ile ilgili dağılım Tablo 13’te görülmektedir.

Tablo 13

Derslerde Öğretim Yöntemlerinde Çeşitliliğe Gidilememesine İlişkin Sınıfların Kalabalık Olması ile İlgili Dağılım

Katılma Derecesi	F	%
Evet	26	30.2
Kısmen	23	26.7
Hayır	37	43
Toplam	86	100

Öğretmenlerin “sınıflar kalabalık” önerisine ilişkin olarak yaptıkları değerlendirmeler incelendiğinde, yüzde 43’ü hayır, yüzde 26.7’si kısmen, yüzde 30.2’si evet seçeneğini işaretleyerek görüş bildirmektedir. Bu duruma göre, öğretmenlerin yaklaşık yüzde 70’i sınıfların kalabalık olmasının yöntem çeşitliliğine gidilememesinde önemli bir etkide bulunmadığını ifade etmektedir.

Derslerde öğretim yöntemlerinde çeşitliliğe gidilememesine ilişkin başka sorusuna verilen cevapların dağılımı Tablo 14’te görülmektedir.

Tablo 14

Derslerde Öğretim Yöntemlerinde Çeşitliliğe Gidilememesine İlişkin Başka Sorusuna Verilen Cevapların Dağılımı

Sorunlar	F	%
Gezi-gözlem konusundaki yasal prosedürler ve sorumluluk almaktan kaçınmak	5	41.7
Müfredattaki ansiklopedik bilgi çokluğu	1	8.03
Konuların ilgi çekici olmaması	1	8.03
Ders saatinin yetersizliği	1	8.03
Müfredatta kültür tarihinden ziyade siyasi tarih konularının çokluğu	2	16.07
Coğrafya branşı çıkışlı olmak	2	16.07
Toplam	12	100

Ankette bulunan “başka” sorusunu 12 öğretmen cevaplamıştır. Bunlardan yüzde 41.7’si “gezi-gözlem konusundaki yasal prosedürler ve sorumluluk almaktan kaçınma”nın, yüzde 8.3’ü “müfredattaki ansiklopedik bilgi çokluğu”nun, yüzde 8.3’ü “konuların ilgi çekici olmaması”nın, yüzde 8.3’ü “ders saatinin yetersizliği”nin, yüzde 16.7’si “müfredatta kültür tarihinden ziyade siyasi tarih konularının çokluğu”nun, yüzde 16.7’si “coğrafya branşı çıkışlı olma”nın öğretim yöntemlerinde çeşitliliğe gidilememe durumunda etkili olduğunu belirtmektedir. Görüş bildirenlerden yaklaşık yarıya yakını gezi-gözlem konusundaki yasal prosedürler ve sorumluluk almaktan kaçınmanın gezi-gözlem yöntemini kullanamamanın sebebi olduğunu belirtmektedir.

Sonuçlar

Öğretmen ve Öğrencilerin Genel Bilgileri İle İlgili Sonuçlar

1. Ankete cevap verenlerin yüzde 22.9’u öğretmen, yüzde 77.1’i ise öğrencidir.
2. Anketi cevaplandıran öğretmenlerin yüzde 31.4’ü erkek, yüzde 68.6’sı ise kadındır.

3. Anketi cevaplandıran öğretmenlerin yüzde 43'ü, 1 ila 10 yıl arasında hizmet süresine sahiptir. Ayrıca 29.1'i, 21 ila 30 yıl, yüzde 27.9'u 11 ila 20 yıl arasında hizmet süresine sahip olduğu görülmektedir. Anketi cevaplandıran öğretmenler arasında 31 ve daha fazla yıl hizmet süresine sahip olan öğretmen bulunmamaktadır.

4. Anketi cevaplandıran öğretmenlerin % 79.1'i dört yıllık fakülte mezunu, yüzde 9.3'ü yüksekokul, yüzde 7'si yüksek lisans, yüzde 3.5'i diğer (buraya üç yıllık eğitim enstitüsü cevabı yazıldığı görülmektedir), yüzde 1.2'si doktora mezunu olduğu görülmektedir.

5. Anketi cevaplandıran öğretmenlerin yüzde 44.2'sinin okuttukları altıncı sınıftaki öğrencilerin mevcudu 31 ila 40 arasındadır. Ayrıca öğretmenlerin yüzde 20.9'unun okuttukları altıncı sınıftaki öğrencilerin mevcudu 21 ila 30 arası, yüzde 19.8'inin okuttukları altıncı sınıftaki öğrencilerin mevcudu 51 ve yukarısı, yüzde 15.1'inin okuttukları altıncı sınıftaki öğrencilerin mevcudu 41 ila 50 arasında olduğu görülmektedir.

Öğretmen ve Öğrencilerin Görüşlerine Dayalı Sonuçlar

1. Öğretmenlerin anlatım yöntemine ilişkin yaptıkları değerlendirmelerin hesaplanan aritmetik ortalamaları 2.52 ila 4.44 arasında değişmektedir. Öğretmenler "Az" ve "Tam" derecelerinde gerçekleştiğini ileri sürmektedirler. Öğrencilerin aynı konudaki değerlendirmelerinin aritmetik ortalamaları ise 2.06 ila 4.03 arasında değişmektedir. Öğrenciler "Az" ve "Çok" derecelerinde gerçekleştiğini ileri sürmektedirler. Öğretmen ve öğrencilerin belirtilen konuda, yaptıkları değerlendirmeler arasındaki farklar (.05) seviyesinde manidar bulunmuştur. Öğrenciler öğretmenlere göre, anlatım yönteminin daha fazla gerçekleştiği görüşündedirler.

2. Öğretmenlerin soru-cevap yöntemine ilişkin yaptıkları değerlendirmelerin hesaplanan aritmetik ortalamaları 3.82 ila 4.80 arasında değişmektedir. Öğretmenler "Çok" ve "Tam" derecelerinde gerçekleştiğini ileri sürmektedirler. Öğrencilerin aynı konudaki değerlendirmelerinin aritmetik ortalamaları ise 2.48 ila 4.49 arasında değişmektedir. Öğrenciler, "Orta" ve "Tam" derecelerinde gerçekleştiğini ileri sürmektedirler. Öğretmen ve öğrencilerin belirtilen konuda, yaptıkları değerlendirmeler arasındaki farklar (.05) seviyesinde manidar bulunmuştur. Öğrenciler öğretmenlere göre, soru-cevap yönteminin daha fazla gerçekleştiği görüşündedirler.

3. Öğretmenlerin problem çözme yöntemine ilişkin yaptıkları değerlendirmelerin hesaplanan aritmetik ortalamaları 2.90 ila 4.47 arasında değişmektedir. Öğretmenler “Orta” ve “Çok” derecelerinde gerçekleştiğini ileri sürmektedirler. Öğrencilerin aynı konudaki değerlendirmelerinin aritmetik ortalamaları ise, 2.80 ila 3.48 arasında değişmektedir. Öğrenciler “Orta” ve “Çok” derecelerinde gerçekleştiğini ileri sürmektedirler. Öğretmen ve öğrencilerin, “öğretmenlerin, öğrencilerin gelecekte karşılaşacakları problemlerle baş edebilmeleri için tarihin yararlı olduğuna inanma” ve “öğretmenlerin, öğrencilerin tarihi bir problemin en doğru çözümüne ulaşmalarına ve genellemelere gitmelerine yardımcı olma” durumlarına ilişkin olarak yaptıkları değerlendirmeler arasındaki farklar (.05) seviyesinde manidar bulunmuştur. Öğretmenler öğrencilere göre, bu iki durumu daha fazla gerçekleştirdiklerini ileri sürmektedirler. Öğretmenler ve öğrencilerin, “öğretmenlerin, tarih dersini işlerken öğrencilere hikaye anlatma” durumu ve “öğretmenlerin tarih problemine ilişkin öğrencilerden hipotez kurmalarını isteme” durumlarına ilişkin olarak yaptıkları değerlendirmeler arasındaki farklar (.05) seviyesinde manidar bulunamamıştır. Öğretmen ve öğrenciler, birbirleriyle benzer şekilde düşünmektedirler.

4. Öğretmenlerin gösteri yöntemine ilişkin yaptıkları değerlendirmelerin hesaplanan aritmetik ortalamaları, 1.16 ila 4.68 arasında değişmektedir. Öğretmenler “Hiç” ve “Tam” derecelerinde gerçekleştiğini ileri sürmektedirler. Öğrencilerin aynı konudaki değerlendirmelerinin aritmetik ortalamaları ise, 1.32 ila 3.67 arasında değişmektedir. Öğrenciler, “Hiç” ve “Çok” derecelerinde gerçekleştiğini ileri sürmektedirler. Öğretmen ve öğrencilerin, “öğretmenlerin, derslerinde konunun amacına uygun haritalar kullanma” ve “öğretmenlerin, derste tarih ile ilgili resimler gösterme” ve “öğretmenlerin derslerde bilgisayardan yararlanma” durumlarına ilişkin olarak yaptıkları değerlendirmeler arasındaki farklar (.05) seviyesinde manidar bulunmuştur. Öğretmenler öğrencilere göre “öğretmenlerin, derslerinde konunun amacına uygun haritalar kullanma” ve “öğretmenlerin, derste tarih ile ilgili resimler gösterme” durumlarının daha fazla gerçekleştiği görüşündedirler. Öğretmenler öğrencilere göre, “öğretmenlerin, derslerde bilgisayardan yararlanma” durumunun daha az gerçekleştiği görüşündedirler. Öğretmen ve öğrencilerin, “öğretmenlerin, derslerde slayt ve tepegöz kullanma” duruma ilişkin olarak yaptıkları değerlendirmeler arasındaki farklar (.05) seviyesinde manidar bulunamamıştır. Öğretmen ve öğrenciler birbirleriyle benzer görüşleri paylaşmaktadırlar.

5. Öğretmenlerin gezi-gözlem yöntemine ilişkin yaptıkları değerlendirmelerin hesaplanan aritmetik ortalamaları 1.84 ila 3.33 arasında değişmektedir. Öğretmenler “Az” ve “Orta” derecelerinde gerçekleştiğini ileri sürmektedirler. Öğrencilerin aynı konudaki değerlendirmelerinin aritmetik ortalamaları ise 1.40 ila 2.90 arasında değişmektedir. Öğrenciler “Hiç” ve “Orta” derecelerinde gerçekleştiğini ileri sürmektedirler. Öğretmen ve öğrencilerin belirtilen konuda, yaptıkları değerlendirmeler arasındaki farklar (.05) seviyesinde manidar bulunmuştur. Öğretmenler, öğrencilere göre, gezi-gözlem yönteminin daha fazla gerçekleştiği görüşündedirler.

6. Öğretmenlerin rol oynama yöntemine ilişkin yaptıkları değerlendirmelerin hesaplanan aritmetik ortalamaları, 2.68 ila 3.19 arasında değişmektedir. Öğretmenler, “Orta” derecesinde gerçekleştiğini ileri sürmektedirler. Öğrencilerin aynı konudaki değerlendirmelerini aritmetik ortalamaları ise 2.06 ila 2.92 arasında değişmektedir. Öğrenciler, “Az” ve “Orta” derecelerinde gerçekleştiğini ileri sürmektedirler. Öğretmen ve öğrencilerin, “öğretmenlerin, derste bir sorun, fikir ya da olayı öğrencilere dramatize ettirme”, “öğretmenlerin, tarih derslerinde sözlü iletişimin yanında beden dilini de kullanma” ve “öğretmenlerin, öğrencilerin rol yapma, yaratıcılık gibi yeteneklerini ortaya koymalarına olanak sağlama” durumlarına ilişkin olarak yaptıkları değerlendirmeler arasındaki farklar (.05) seviyesinde manidar bulunmuştur. Öğretmenler öğrencilere göre, bu üç durumun daha fazla gerçekleştiği görüşündedirler. Öğretmen ve öğrencilerin “öğretmenlerin, öğrencilerin doğrudan yaşayarak ve duyu organlarını kullanarak öğrenmelerine olanak sağlama” durumuna ilişkin olarak yaptıkları değerlendirmeler arasındaki farklar (.05) seviyesinde manidar bulunmamıştır. Öğretmen ve öğrenciler birbirleriyle benzer şekilde düşünmektedirler.

7. Öğretmenlerin örnek olay yöntemine ilişkin yaptıkları değerlendirmelerin hesaplanan aritmetik ortalamaları, 3.11 ila 3.59 arasında değişmektedir. Öğretmenler, “Orta” ve “Çok” derecelerinde gerçekleştiğini ileri sürmektedirler. Öğrencilerin aynı konudaki değerlendirmelerinin aritmetik ortalamaları ise, 2.26 ila 3.05 arasında değişmektedir. Öğrenciler, “Az” ve “Orta” derecelerinde gerçekleştiğini ileri sürmektedirler. Öğretmen ve öğrencilerin, “öğretmenlerin, dersin işlenişinde anılardan/hatıralardan yararlanma”, “öğretmenlerin, dersin işlenişinde kronolojilerden yararlanma” ve “öğretmenlerin, dersin işlenişinde biyografilerden yararlanma” durumlarına ilişkin yaptıkları değerlendirmeler arasındaki farklar (.05) seviyesinde manidar bulunmuştur. Öğretmenler öğrencilere göre, bu üç durumun daha fazla gerçekleştiği görüşündedirler. Öğretmen ve

öğrencilerin, “öğretmenlerin dersin işlenişinde ulaşabildiği birinci elden kaynaklardan yararlanma” durumuna ilişkin olarak yaptıkları değerlendirmeler arasındaki farklar (.05) seviyesinde manidar bulunamamıştır. Öğretmen ve öğrenciler, birbirleriyle benzer şekilde düşünmektedirler.

8. Öğretmenlerin grup tartışması yöntemine ilişkin yaptıkları değerlendirmelerin hesaplanan aritmetik ortalamaları, 2.73 ila 4.53 arasında değişmektedir. Öğretmenler “Orta” ve “Tam” derecelerinde gerçekleştiğini ileri sürmektedirler. Öğrencilerin aynı konudaki değerlendirmelerinin aritmetik ortalamaları ise, 2.46 ila 4.06 arasında değişmektedir. Öğrenciler, “Az” ve “Çok” derecelerinde gerçekleştiğini ileri sürmektedirler. Öğretmen ve öğrencilerin, “öğretmenlerin, tarih derslerinin işlenişinde öğrencilerin düşünce ve görüşlerini açıkça ortaya koyma imkânı verme”, “öğretmenlerin, tarih derslerinin işlenişinde öğrencilere diğer arkadaşlarının düşünce ve görüşlerini öğrenme imkânı verme” ve “öğretmenlerin tarih derslerinin işlenişinde münazara yaptırma” durumlarına ilişkin olarak yaptıkları değerlendirmeler arasındaki farklar (.05) seviyesinde manidar bulunmuştur. Öğretmenler öğrencilere göre, bu üç durumun daha fazla gerçekleştiği görüşündedirler. Öğretmen ve öğrencilerin, “öğretmenlerin, tarih dersinde öğrencilerin bir konu ya da sorun üzerinde birlikte konuşarak mümkün olan çözüm yollarını aramalarına fırsat verme” durumuna ilişkin olarak yaptıkları değerlendirmeler arasındaki farklar (.05) seviyesinde manidar bulunamamıştır. Öğretmen ve öğrenciler birbirleriyle benzer şekilde düşünmektedirler.

9. Öğretmenlerin öğretim yöntemlerine ilişkin yaptıkları değerlendirmelerin hesaplanan aritmetik ortalamaları, 2.27 ila 4.17 arasında değişmektedir. Öğretmenler, “Az” ve “Çok” derecelerinde gerçekleştiğini ileri sürmektedirler. Öğrencilerin aynı konudaki değerlendirmelerinin aritmetik ortalamaları ise, 1.82 ila 3.63 arasında değişmektedir. Öğrenciler, “Az” ve “Çok” derecelerinde gerçekleştiğini ileri sürmektedirler. Öğretmen ve öğrencilerin, soru-cevap, problem çözme, gösteri, gezi-gözlem, rol oynama, örnek olay, grup tartışması yöntemlerine ilişkin olarak yaptıkları değerlendirmeler arasındaki farklar (.05) seviyesinde manidar bulunmuştur. Öğretmenler öğrencilere göre soru-cevap, problem çözme, gösteri, gezi-gözlem, rol oynama, örnek olay, grup tartışması yöntemlerinin daha fazla gerçekleştiği görüşündedirler. Öğretmen ve öğrencilerin anlatım yöntemine ilişkin olarak yaptıkları değerlendirmeler arasındaki farklar (.05) seviyesinde manidar bulunamamıştır. Öğretmen ve öğrenciler benzer görüşleri paylaşmaktadırlar.

10. Öğretim yöntemlerinde çeşitliliğe gidilememe nedenlerinden “*ilgili araç-gereç yok*” önerisine ilişkin olarak öğretmenlerin yüzde 27.9’u evet, yüzde 47.7’si kısmen, yüzde 24.4’ü hayır şeklinde katıldıklarını belirtmektedirler. Öğretim yöntemlerinde çeşitliliğe gidilememe nedenlerinden “*ilgili araç-gereci kullanamıyorum*” önerisine ilişkin olarak öğretmenlerin yüzde 7’si evet, yüzde 40.7’si kısmen, yüzde 52.3’ü hayır şeklinde görüş belirtmektedirler. Öğretim yöntemlerinde çeşitliliğe gidilememe nedenlerinden “*programın yoğun olması*” önerisine ilişkin olarak öğretmenlerin yüzde 20,9’u evet, yüzde 33.7’si kısmen, yüzde 45.3’ü hayır şeklinde görüş belirtmektedirler. Öğretim yöntemlerinde çeşitliliğe gidilememe nedenlerinden “*sınıfların kalabalık olması*” önerisine ilişkin olarak yüzde 30.2’si evet, yüzde 26.7’si kısmen, yüzde 43’ü hayır şeklinde görüş bildirmektedirler.

Öğretim yöntemlerinde çeşitliliğe gidilememe ile ilgili “*başka*” sorusunu 12 öğretmen cevaplamıştır. Bunlardan 41.7’si “*gezi-gözlem konusundaki yasal prosedürler ve sorumluluk almaktan kaçınma*”nın, yüzde 8.3’ü “*müfredattaki ansiklopedik bilgi çokluğu*”nın, yüzde 8.3’ü “*konuların ilgi çekici olmaması*”nın, yüzde 8.3’ü “*ders saatinin yetersizliği*”nin, yüzde 16.7’si “*müfredatta kültür tarihinden ziyade siyasi tarih konularının çokluğunu*”nin yüzde 16.7’si “*coğrafya branşı çıkışlı olma*”nın öğretim yöntemlerinde çeşitliliğe gidilememe durumunda etkili olduğunu belirtmektedirler.

Öneriler

Araştırma bulgularına dayalı olarak geliştirilen öneriler:

1. Okullara gerekli ve yeterli düzeyde araç-gereç edinilmelidir. Bu araç-gereçleri öğretmenlerin tarih derslerinde kullanmaları sağlanmalıdır.

2. Öğretmenler öğrencilere verdikleri grupla çalışma konularını öğrenciler hazırlarken öğrencilerin ders kitabının dışındaki kaynaklardan ne şekilde faydalanabileceklerini açıklamalıdır.

3. Tarih öğretim yöntemi, öğrencinin kaynak materyalleri kullanmasını sağlamalıdır.

4. Tarih öğretiminde gezi-gözlem yönteminin yaygın olarak kullanılabilmesi için gezi-gözlemin yıllık programlarla zorunlu hâle getirilmesi gereklidir.

5. Ülkemizde sosyal bilgiler dersi tarih ünitelerinin öğretiminde, öğretmenlerin bir kaç yöntemi çok sık kullandığı anlaşılmakta ve öğretmenlerin belli

yöntemlerde odaklaştığı görülmektedir. Bu odaklaşma konuya uygun öğretim yöntemi kullanarak giderilmelidir.

6. Öğretmenler öğretim yöntemleri hakkında bilgilendirilmeli ve bu öğretim yöntemlerini uygulamaları sağlanmalıdır. Bu bilgilendirme kapsamında öğretim yöntemleriyle ilgili rehber kitaplar hazırlanmalı ve öğretmenlerin bunları edinmeleri sağlanmalıdır.

7. Tarih öğretiminde konulara uygun öğretim yöntemlerinin kullanılmasına ilişkin öğretmen ve öğrenciler üzerinde daha başka araştırmalar yapılmalıdır.

Kaynaklar

- Bursalıoğlu, Z. (1982). *Okul yönetiminde yeni yapı ve davranış*. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Candan, A. S. (1998). *Kavramlara dayalı Tarih öğretimi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Colingwood, R. G. (1996). *Tarih tasarımı*. (Çev: Kurtuluş Dinçer). Ankara: Gündoğan Yayınları.
- Erden, M. (Tarihsiz). *Sosyal bilgiler öğretimi*. Ankara: Alkim Yayınevi.
- Karasar, N. (1991). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Sanem Matbaacılık.
- Nichol, J. (1996). *Tarih öğretimi*. (Çev: Mustafa Safran). Ankara.
- Paykoç, F. (1991). *Tarih öğretimi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları.
- Safran, M. (2006). *Tarih eğitimi makale ve bildiriler*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Sönmez, V. (1997). *Sosyal bilgiler öğretimi ve öğretmen kılavuzu*. Ankara: Anı Yayıncılık.

*Summary***THE TEACHING METHODS USED BY TEACHERS AT THE
SIXTH GRADE ELEMENTARY SCHOOLS IN THE
TEACHING OF THE SOCIAL STUDIES HISTORY UNITS****Sezai ÖZTAŞ*****Refik TURAN****

The quest for the best technology society, like the change in every aspect of life, results in the field of education and led countries to question their educational structure and as a result of these innovations in the fields of material development, methods and objectives become prevalent day by day. Furthermore, our country is making effort to pace with the changes and perform the tasks necessary to promote the quality in educational facilities.

In teaching history courses, some efforts are made to boost the success. As teaching history aims to provide the development of people and societies has been giving importance to history. Teaching history is important and required from the view of the followings; to be an important part of our cultural heritage, development of educational skills like comparison, analysis, synthesis, and transition, expressing the opinions and concepts which all the students have to know, to involve a wide literature, to be an important part in education for a worldwide citizenship, to contribute the school life, to help perceiving the development of our local position, to help students to harmonize the life, to rise empathy, to make students good citizens and devoted people of the nation, to unite the individuals of society (Nichol, 1996: 3-4). Teaching history also gets students to have respect to the history obtain establishing the moral rules (Safran, 2006: 27-34). An effective history teaching is of primary importance attached by the educational organizations. It is thought that one of the ways to realize these effective means of instruction is for teachers to be able to employ the techniques suitable for the subject matter presented.

In this survey, instruction methods employed by teachers of sixth-grade primary school in conducting history units in social studies have been dwelled upon.

Address for correspondence: * Dr., Trakya Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Bölümü, sezaioztas@hotmail.com; ** Prof. Dr., Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Tarih Öğretmenliği Bölümü.

The aim of this study is to determine the methods which the teachers employ in conducting the history units of primary sixth class social studies and to detect the reasons of being unable to conduct varieties in methods.

The study is a descriptive one. Descriptive model is a kind which aims to describe an existing state for long (Karasar, 1991: 77). In the attitude scale, there have been 33 expressions validity and reliability of which were tested in advance. Sampling was performed in Çankaya, Keçiören and Yenimahalle districts, via random sampling. A set of 30 teachers were taken from each district, which makes up 90 in total. The study sampling, however, due to the conditions beyond control, is comprised of 86 teachers and 290 students, where total sum is 376, teachers and students involved.

The researchers, having performed literature review, set the instructional methods to be performed. Subsequently, behavior of teachers was observed and determined pertaining to instructional methodologies while teaching social sciences subject matter. A data collecting means was developed through literature review, interview and open ended questions directed to teachers and students. A questionnaire was administered developed by the researcher. The researcher has given survey questionnaire to schools and taken them by himself. Within the frame of the main objective of the study data collected in accordance with the sub-problems of the study were saved and analyzed through SPSS (Statistical Packet for The Social Science). In the demographical information of the students frequency and percentage were employed and t-test was implemented so as to see if there is a difference between the views of teachers and students. The significance level was taken as .05 in the study. "t" test results calculated and found significant were indicated with a "*". Five point likert scale is used in the survey questionnaire which is developed for determining the realizing levels of teaching methods.

According to the findings of the study;

- Students are of the opinion that narration method was realized more. As regards the level of realization of narration method between teachers and students, the reason for this can be attributed to the fact that though teachers do not use narration method frequently while using different methods, they partially employ this method during lessons and they cannot communicate the differences they made in an appropriate manner.

- Students are of the opinion that question and answer method prevailed in the instruction of the course. This situation seems to support the findings of the

narrative method. It can be stated that teachers employing narration method intensely, as the natural consequence of narration method, reinforce the learning progress through question and answer method.

- Related to problem solving, presentation, role playing, case study, and group discussion, teachers and students have similar thoughts. In other words, it can be put forward that students and teachers are of the same opinion in the frequency of the methods employed.

- Teachers are of the opinion that the travel method was realized more. In terms of this, it can be inferred this stems from the facts that the gap in perception between teachers and students as to the applications of trips found insufficient by them, the gap in perception as to the nearby locations, the approach of teachers in the manner of “somehow it is the surrounding location of the students” and therefore limiting the instructional feasibility.

In the light of the result of the study, it was found out that history teachers mostly employed answer question method and they focused on certain instruction methods. Instructional method is of considerable importance to conduct an effective history course. It cannot be said that there is no single teaching method for the sixth graders in history units for social sciences. Besides, it is not suggested to use one single method throughout a course because to fulfill the objectives set for courses can be achieved through appropriate teaching methods. For this reason the compelling reason to use more than one method when necessary is of inevitable nature sometimes. This variety of instructional methods makes it more effective.

The leading actor in teaching activities is the teacher involved, however rich the school is in materials, however fine the program is, the competency of the teacher concerned prevails, for education is conveyed and conducted by the teacher. The prospective teachers should be informed about the methods of instruction and these should be performed in an applied manner.

Different researches have to be made on teachers and students about using the appropriate teaching methods with the subjects in teaching history.